

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Belföldi: Negyedévre	8 korona.
Egy évre	12 "
Vidéken: Negyedévre	5 "
Egy évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Szeged, Debrecen, Kecskemét.

— nov. 14.

Egyre-másra felüti fejét az or-
különböző tájain némely vi-
dégi városok sajtójában az a vád,
hogy Debrecen városának *subaszagu*
a társadalmi és közművelődési szel-
leme s ezért ez a város nem ké-
pes, nem is alkalmas arra, hogy a
nagy nemzeti küzdelemben a vidéki
városok vezetője lehessen.

Legujabban megint a tőlünk
messze eső Pécs egyik újságírója,
aki soha sem volt Debrecenben,
rontott nekünk és Debrecen Sze-
geddel és Kecskeméttel egy suba
alatt lesajnáló cikke sorra bejárta
némely vidéki városok lapjait.

A vélemény veleje röviden ez:

Szeged, Debrecen, Kecskemét,
ez a három tiszta magyar nagy
város sokkal elzárkóztatban él,
sem hogy ők lehetnének a vidéki
nagy városok kulturéletének ve-
zetői. Lassan baktatnak. A modern
élet komoly levegőjét nem hagy-
ják betérni falaik közé. Hazafi-
ságukban kissé konzervatívok,
erősen ragaszkodnak a tradíciók
sallangjaihoz. Ez az ő kerékkö-
tőjük.

Hát nézzünk szeme közé en-
nek a messziről idezúgó bírálat-
nak.

Debrecen *elzárkóztottan él.*

Debrecen a *modern élet ko-
moly levegőjét* nem hagyja betérni
falai közé.

Debrecen *hazafiságában* kissé
konzervatív.

Debrecen erősen *ragaszkodik a
tradíciók sallangjaihoz.*

Ez a vád négy sarka.

A cikkirő szeged ütött a meny-
boltozatba és a végtelenség e kéz-
zel meg nem fogható fogására ag-
gatta szóvirágait.

Szeged és Kecskemét mit szól
ehhez a kis játékhoz, nem tudom.
De valószínű, hogy ott is csak az
lehet a felelet, amit Debrecen vall,
hogy ugyanis ez a rólunk rajzolt
ábrázolat — a valóságban nem ta-
lálható.

Vegyük sorra azt a négy sar-
kalatos mondást.

Elzárkóztottan él.

Ezt igazán nehéz megérteni.
Vajjon mit jelent? Miben, miért,
hol és hogyan zárkózik el Debre-
cen? Hiszen Debrecen az iskolák
városának nevezik. Ide özönlik az
ország minden részéből az ifjuság,

itt tanul munkásságot, becsületet,
honszerelmet. Ide jön a külföld
minden vándora és a vendégszerető
város kitárja az idegennek kincsét,
lelkét, érzelmeit. Ide járnak a ke-
gyelmes urak, az egyszerű gazdák
és az okulni vágyók ezrei. A város
költészetében ezekkel szerepel
a vendéglátás. Továbbá elme, szív
és társaság nyitva áll itt mindenki
előtt. Nemkülönböztetve újságok, köny-
vek tömegesen érkeznek ide. Vala-
mint az irodalmi, művészi, köz-
művelődési, nemzeti, gazdasági, po-
litikai és társadalmi mozgalmak min-
den lüktetése megérezhető Debrecen
életműködésében is.

A *modern élet komoly leve-
gője.*

Hát ez micsoda.

Az utcákon, az igaz, nem tén-
feregnek bűnös teremtések. De ta-
lán csak nem ez a modern élet?
És mi vajjon az a komoly le-
vegő?

Dolgozik itt minden teremtett
lélek. Például a modern élet viv-
mányai a munka, a gazdasági fejlő-
dés terén óriási új területeket hó-
ditottak Debrecenben. Az a sivó
homok, melynek holdja azelőtt husz
forintot sem ért, ma szőlővel be-

Hazafele.

A Szabadság számára írta: Pakots József.

Feri és Annuska egy első osztályu
gyorsvonati fülke szögletében ülnek ösz-
szebujva s míg a vonat prűszkölve szá-
guld előre, ők az elmúlt hat hét mámo-
ros eseményeit idézik vissza emlékeikben.
Feri és Annuska hat hetes házastársak s
most egyenesen Firenzéből jönnek vissza
Budapestre. A vonatjuk már Magyaror-
szágon halad. Székesfehérvárt épen most
hagyták el.

Annuska: (felsóhajtva). Még egy-
két óra s már otthon vagyunk! Oh mi-
lyen hamar mulik az idő!

Feri: (vigasztaló hangon). Örvendjen
édesem, hogy már vége ennek az örökbe
körfutásnak. Hotelből ki hotelbe be menni.

Annuska: (neheztelve) Maga a
nászutazást egyszerűen körfutásnak ne-
vezi. Nagyon kedves! Köszönöm szépen!

Feri: No, no, nem úgy értettem.
De mégis bosszantónak találom, hogy az
ember Bedaecker szerint csókolózzék. Be-
daecker szerint ölelje az ő kis feleségét.
Bdaecker szerint . . .

Annuska: Elég! Elég! Még fölhány-
torgatja a csókjaimat az öleléseimet . . .
hagyjon el maga . . . maga . . . uzsorás.

Feri: (elérzékenyülve) Oh, kis
bogaram, kinek jutna ilyesmi az eszébe?
De hát mondja csak, nem lát benne semmi
különösöt? Egy emberpár nekiindul a
világnak hogy elérje boldogságát a kandi
szemek elől. S ekkor vad idegen embe-
rek jogot formálnak maguknak ahhoz,
hogy ezért a boldogságért megsarcolják
őket. A hotelier borsos számlákat terjeszt
be, a pincér, szolga, málhahordó, csolna-
kos, idegen vezető s a többi csudabogár
mind tiszteres borralalót kérnek . . .
Nos hát miért? Miért? Mert tudják,
hogy nászutazók vagyunk. A hotelier
mikor benyujta számláját, még a pillan-
tásainkat is fölszámítja. Egy szerelmes
pillantás egy soldi, egy lira, öleléssel kö-
rítve két lira, ha netán még magasabbra
fokozódik a merészségünk és élni bátor-
kodunk szorosabb hitvestársi jogainkkal . . .

Annuska: (rémülten) Hallgasson!
Nem vagyok rá kíváncsi!

Feri: (neheztelve) Hát hallgatok.
De azért mégis igazam van Hálát adha-
tunk az Istennek, hogy egy-két óra mulva
bevonulunk a mi kis, puha fészünkbe.

Annuska: (hirtelen kigyult arccal.)
Jaj, de jó lesz!

Feri: No, látja? Maga is örvend?
Higgye el: mindenütt jó, de legjobb ott-
hon!

Annuska: (elmerengve) Bizony sze-
gény jó mama, képzelem mennyit fára-
dott, míg rendbe hozta a lakásunkat.
Ugy-e ő, most kint vár bennünket a pá-
lya udvaron?

Feri: Oh hogyne!

Annuska: És Máli néni is. Toncsi,
Lili, Fruzsinka néni, a Lujza tante? . . .

Feri (fázósan) Oh, hogyne!

Annuska: Jaj de pompás! (tapsol)
Feri: (kesrüen) És maga tapsol
ehhez?

Annuska: Miért ne?

Feri: (gondolkodva) No tudja, visz-
szavonom, a mit esőbb mondtam. Mégis
csak kár, hogy ilyen hamar elmúlt ez a
hat hét . . .

Annuska: (csodálkozva) Nem értem.

Feri: Látja, olyan jó volt mig kint,
az idegenbe kószáltunk, Nem ismert sen-
ki, nem zavart senki a kíváncsiságával
Igaz, hogy drágán fizettük meg ezt, de
függetlenek szabadok voltunk.

Annuska: (érthetetlenül) Magya-
rázza ki magát:

Feri: (elfogultan) Őszinte leszek,
édes Annuskám! En félek a maga Máli
nénijétől, Lujza tantejától és Fruzsinka
nénijétől. Félek!

Annuska: Mit beszél?

Feri: (egyre hevesebben) Fázom.

ültetett hatalmas telep. És a modern élet komoly levegője árad ki a város gazdasági intézetéből, a közművelődési intézményekből.

Annyi bizonyos, hogy még sok munka vár a városra.

De hát hol tökéletes a fejlődés a vidéken? Hisz a főváros mindent elharácsol a vidék elöl és bizony még sok áldozat, készség, szorgalom és lelkesedés szükséges, míg az évszázados mulasztásokat helyrehozzák a vidéki városok.

Hogy Debrecen hazafiságában konzervatív: ez nem baj, sőt erény. Csak maradjon minél tovább, örökre az. Magasztaljuk érte s büszkék vagyunk hazafisága e nagy értékű tulajdonságához.

Az pedig, hogy Debrecen ragaszkodik a hagyományaihoz, szintén becsületére válik a városnak. Mert nem a hagyományok sallangjaihoz ragaszkodik ám, hanem a valódi hagyományokhoz. Áldása ez, melyből a hazára is áldás fakad. Sallangot ez a polgárság egyáltalán nem ismer; sokkal egyszerűbb és józanabb fajta. A hagyományaihoz ellenben igenis ragaszkodják mentül szívósabban.

Csak aztán idehaza úgy ne értelmezzük ezt, hagyomány önzést, a köz javára való áldozatok megajánlásában szükmarkúságot jelent.

Nem, a hagyományok követése azt jelenti, hogy Debrecen városát a polgárság még saját áldozatkészsége árán is minden áron nagygyá,

hatalmassá, a közművelődési munka vezetőjévé akarja tenni.

Ez a szellem jusson többségre minden áron a városházán, a törvényhatóságban és a tanácsban és akkor Debrecen győzni fog, Debrecen a diadal, a jövő!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 13.

A mai nappal csökkent az indemnitási vita. Szürkévé, unalmassá vált, a min esodálkozni sem lehet, mert Bizony Ákos beszélt vagy két óra hosszat és vonatottabb hangot keveset hall a t. Ház. Nem is hallgatta senki, párthívei közül is többen elbóbiskoltak beszéde alatt, csak mikor a buzgóbb elvtársak helyeselték, kapták fel ők is fejüket és zúgták bele az „úgy van úgy”-ot.

A karzat hölgyei is unatkoztak persze és ugyancsak tudakolták, lesz-e már tüzesebb szónok is odalenn?

Bizony párthívei aztán azzal mentegetőztek, hogy nem jó napot választottak, tessék csak eljönni holnap, lesz akkor ne mulass!

Mi természetesebb, hogy csakhamar elfogyott minden holnapra szóló karzati jegy.

A folyosón természetesen egyre a Nessi mentelmi ügye volt napirenden. Lesz-e holnap láрма, a mikor a mentelmi bizottság a Nessi ügyben jelentést tesz? A függetlenségi párt tekintélyesebb tagjai azt felelték a kérdezősködére,

hogy harci erejüket akkora tartják fenn, a mikor a bizottság jelentését tárgyalják, a mi bizonyára hétfőn, vagy kedden történik meg. A holnapi ülés egyébként is érdekes lesz, mert abszolút többségnek kell jelen lenni, hogy a tápéi és csongrádi ügyekben dönthessen a Ház.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után következett a napirend:

Az indemnitás.

Bizony Ákos: Elsőbb is Nagy Ferencel szemben azt bizonyítgatja, hogy az indemniti igenis bizalmi kérdés, mert ha a költségvetés maga is az, hogy ne kellene bizalom ahhoz, hogy egy kormány felhatalmazást kapjon a további kormányzásra. Egyébként a különböző oldalról felmerült ama vádra, hogy az ellenzék obstrukciót csinál, azt feleli, hogy az ellenzéknek esze ágában sincs obstrukálni, csupán behatóan foglalkozik a tárggyal és bírálja meg a politikai helyzetet. Az obstrukció forradalmi eszköz, a melyhez csak akkor szabad nyulni, ha valamely kormány világos törvénysértést követ el. Ez a vád rémkép, a melynek semmi alapja sincs. Rakovszky azt mondta a függetlenségi pártnak, hogy nem emeli a civillistát, ha az egyházpolitikai törvényeket visszavonják és költségeit megszüntetik. Ez a felfogás teljesen helytelen, mert egyik a másikkal semmi összefüggésben sincs. Mindig a helyes szükségletből folyik valamely javaslat elfogadásának kérdése, Rakovszky felfogását tehát kerekén visszautasítja. (Helyeslés.)

Vázsonyival polemizálva, azt vitatja, hogy bizony nincsenek misztériumok a politikában. Mert a misztérium annyit

irtózik tőlük! Szeretném ha én az északi ók a déli sarkon élnének. Minél messzebb tőlünk.

Annuska: De Feri!

Feri: (keserűen) Hagyja, hagyja, talán nincs okom erre? Hát nem ők keserítették el a vőlegénységemet? Nem ők voltak azok, a kik mindennáron megakarták akadályozni, hogy az én drága Annuskámat, mint édes hitestársamat, a karjaimba szorítsam? Brrr! Irtózik tőlük!

Annuska: Az Istenért, mi van magával? Hiszen didereg...

Feri: (komoran) Ez hidegláz. Persze maga még nem ismeri ezt a betegségemet. (sőhajtvá) Az igaz, hogy magam se ismertem, amíg nem hozott össze a szerenése a maga édes nénijével. (dühöngve) Oh, a boszorkányok!

Annuska: Jaj, bántja a rokonaimat!

Feri: (felfohászkodva) Bárcsak úgy megbánthatnám őket, hogy soha ne lássam többé a színüket se! Vagy ne bántottak ők engem eleget? Mikor legelőször észrevették, hogy vonzódnak egymáshoz, összesugtak az egész mathuzsálemi pereput. Szaglászta, tudakozódtak utánam. Kikutatták az adóságaimat, kifürkészték a legénykori bolondságaimat s aztán szépen kitalálták maga elé. Országcsaló, közönséges szédelő, naplopó, betörő, voltam az ő szótárunkban. Mindez miért? Mert szerettem az én édes kis Annucimat és elég merész voltam hogy

feleségül kívánjam magamnak. Oh, az átkozott dedektívjei!...

Annuska! (iszonyodva dugja be a füleit) Hallgasson, hallgasson! Nem akarom hallani tovább!

Feri: (egész fölhevülve, kigombolja a mellényét s közben nagyokat fúj) De kimondom! Nekem elég volt a maga néniéből! Nem kellene se testemnek s lelkemnek. Majd hogy még földuljak az én családi boldogságomat? Soha Soha!

Annuska: De mit beszél maga? Hiszen nem akarnak ők tőlünk semmit!

Feri: (gunyosan) Nekem mondja? oh nagyon jámborok ők! Csak éppen, hogy a nyelvünkbe vipera méreg van beoltva. Méreg, amelyet a patikában keresztelnek meg. (Elfeledkezve magáról) Oh bárcsak őket is csupán kereszt jelölné már!

Annuska: (felsikolt) Jesszusom! (sirva a kocsiákosba temeti az arcát.)

Feri: (oda se figyelve, mind nagyobb tüzzel) Képzelem; most ott várnak kint mindnyájan a pályaudvaron sziszegő nyelvvel, mint a prédára éhes kigyók... Oh megpukkadok, megpukkadok!

Annuska: (felsir) Mért nem halok meg mindjárt?...

Feri: (dühösen) Megpukkadok, megpukkadok!

Annuska: (hangosan zokog) Jaj, jaj!

Feri: (hirtelen magához térve) Mi baja van, drágám?

Annuska: Meghalok oh, meghalok!

Feri: Az istenért, de hát miért sir olyan nagyon? Hiszen nem akartam magát bántani. (hirtelen észreveszi, hogy a vonat már a rákosi rendező pályaudvaron áll) Annuskám annucim, a jó ég áldja meg, térjen magához! Mit szólnak majd az otthonvalók, ha meglátják a maga kisirt szemeit? (izgatottan törli zsebkezdőjével az Annuska szemeit.)

A vonat füttyöl a lassan bedőcög a keleti pályaudvar üvegteteje alá. Kint a perronon tolong a rokonság. Lujza tante Fruzsinka és Máli néni hirtelen közrekapják Annuskát s míg össze-vissza csókolják, fürkésznézik az arcát.

A néniék: hirtelen összezsapják a kezüket. Annuska, te sirtál!

Annuska: (szepegve) Nem, nem...

A néniék: (Ferihez, aki mint egy bűnös lehorgasztott fejjel áll a csoportozat mögött) No kedves, férj uram, nem gondolja, hogy a kis feleségének ki vannak sirva a szemei?

Feri: (pokoli gunynyal) De igen! Annuska engem siratott, mert nagyon fájtak a fogaim!

A néniék: (felsziszvenve) Ugy?

Feri: (nyomatékkal) Ugy! (félre) Ne tessék! Nem megmondtam! Már kezdődik a mulatság. Jaj, megpukkadok! Megpukkadok!

jelent, hogy olyan valamit sugdosnak és olyat akarnak elhíttetni a nagy közönséggel, ami nem létezik. Fájdalom, a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a parlamenten kívül tényezők is vannak a politikában, sőt ezek uralkodnak. Az általános választói jognak híve szintén és téves Vázsonyinak az a nézete, mintha csak ő magában állana e követeléssel. Egyebekben nem ért egyet Vázsonyival a választási reform dolgában, mert szerinte minden jognak az államtól kell jönnie s így a választói jog megadása is. Hollóval sem ért egyet a parlamenti reform dolgában.

A kormány elleni bizalmatlanságát első sorban azzal indokolja, hogy ő Magyarországot szabadnak, önállóan, függetlennek és öncélú állammak óhajtja, míg ez a kormány függésben tartja érdekeit egy másik államtól. Hosszasan fejtegetve a paktum dolgát, azt vitatja, hogy az országnak feltétlen joga lesz 1904-ben az önálló vámterületet felállítani. Minden ember ezt óhajtja az országban, bizonyítják ezt a kérvények is. Rendkívül unalmasan és hosszasan fejtegeti a közös hadsereg történetét, kezdve kétszáz év előtt és arra a konklúzióra jut, hogy a nemzet nem emelheti fel az ujoncokat, mert épen eleget áldoz vérben és pénzben egyaránt.

Beszéde alatt folytonos zaj van és társalgás folyik, az elnök ilyenkor csontog és csendet kér, de csakhamar újból zajongás hallatszik, míg a szónok rendületlenül folytatja: Az önálló hadsereg felállítását követeli s azt bizonyítja az általa törvények alapján, hogy a nemzetnek joga van az önálló hadsereghez. Ezután a nemzeti szuverenitásról szólva, az ősök érdemeit hangoztatja, a kiknek méltatlan utódai intézik az ország sorsát. Végül kijelenti, hogy az indemnitit nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Kecskeméthy Ferenc: Ha a kormány rövidebb költségvetési vitát akar, akkor készítsen jobb költségvetést és kormányozzon nemzeti szellemben. Francia, Angol és Németországban rövidebb ideig tartanak a költségvetési tárgyalások, de nem szabad elfeledni, hogy ott nemzeti kormányzás folyik és hogy ott mindenütt nemzeti szellemben intézik az államok sorsát.

Azt beszélnek most is, hogy a király haragszik a nemzetre a Kossuth-ünnep miatt és azért nem jött el Budapestre. Bizonyára ez az oka annak is, hogy az új országház megnyitására ünnepséget nem rendeztek. Mert a király jelenléte nélkül nem is lett volna szabad ily ünnepet rendezni. E jelenségek is bizonyítják, hogy nálunk nem nemzeti szellemben kormányoznak. Nálunk mindig Bécs akarata győz. Az történik, amit Bécs, Ausztria vagy a dinasztia akar. Ez nem egyéb, mint nyomoruságos szerilizmus. Ausztria miatt nincs külön önálló vámterületünk sem.

Pozsgay János szintén az indemnitit ellen szól. Hir szerint a király haragszik a nemzetre a Kossuth-ünnep miatt. Aki haragszik, annak nincs igaza.

Elnök (erősen cseppet): A nemzet és a király közt való haragról beszélni nem lehet, mert ez nem felel meg a tényeknek. (Helyeslés.)

Ezzel az ülés véget ért.

Holnap *tápéi* és *csongrádi* választási ügyekben döntenek, *Nessi Pál* mentelmi ügyét tárgyalják és *Popovics* képviselő összeférhetlenségi zsűrijét sorolják ki.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

— nov. 14.

Tegnap délután fél négy órakor tartotta meg a debreceni kereskedelmi és iparkamara rendes közgyűlését, melynek lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az elnöki jelentés.

A gyűlés elején *Szabó Kálmán* elnök mindenekelőtt jelentést tesz azon gyűlésekről, melyek a legutóbbi közgyűlés óta a közgazdasági életet s magát a kamarát is érték. Elhalt *Littke* a pécsi és *Szabó Károly* a kassai kamara elnöke, *Lenck* a soproni kamara alelnöke, *Nikolics Péter* az aradi kamara volt alelnöke, a kamara tagjai közül pedig *Molnár Mihály* nagybányai kültag. A kamara jegyzőkönyvbe iktatta részvétét.

A kamarai székház felavatásáról, a kamarák orsz. kongresszusáról, az iparmúzeum berendezéséről, a máramarosi ünnepélyről számolt be ezután emelkedett szavakkal az elnök. Az ünnepség 2347 korona költséget rótt a kamarára.

Majd jelentést tett a kamarának az országos gyűléseken a Sopron, Pozsony, Nagyvárad városokban tartott keresk. vagy ipari kongresszusokon való részvételéről, a miniszterek előtt a perrendtartás 34-ik §-a érdekében tett országos küldöttségről a folyó ügyek menetéről, a titkárnak a kerületben való utazásairól.

Felemlítette a sertés-kereskedők kérelmére tett felterjesztési, az állategéségi egyezmény megjavítása érdekében, a gabonakereskedők érdekében teljesített munkát a szállítási zavarok elhárítása végett, a debreceni ipartestületi pénztár engedélyezésének kieszközölését, az ország gazdasági önállósága érdekében tett felterjesztést s köriratot, valamint ennek országos viszhangját, a debreceni jótékony nőegyesület házi ipari tevékenységére kieszközölt államsegélyt és más hasonló tárgyakat.

Kihirdeti az elnök a kereskedelmi minister rendeletét, melylyel a fényképészetet s a vele rokon műveleteket az ipari foglalkozások közé sorolta.

Jelentést tett arról, hogy a kamara múlt évi zárszámadásait a miniszter jóváhagyta.

Megalakította az elnökség a kerület törvényhatóságaiban az ipartanácsot.

Jelenti, hogy a debreceni kir. törvényszékhez irásszakértővé *Kapros Gábor* lemondása folytán *Bodnár Géza* tak. pénztári tisztviselőt terjesztette elő kinevezésre, a törvényszéki elnökök közt itt *Kuczik Gábor* elhalálása folytán előállt üresedés betöltésére a gyűlés helyeslése mellett *Serly Edét*, az ipari szakosztály elnökét hozza javaslatba. Végül az osztrák magyar bank váltóbirálói a bank óhajára a kilépő cenzorokat újlag kijelölte, az üresedésekre pedig a debreceni fiók intézetnél *Mayer Emil* az István gőzmalom igazgatóját, a szatmárnémeti-i fiókintézetnél *Losonczy Józsefet*, a szatmári gőzmalom igazgatóját, a szolnoki fiókintézetnél *Bartha János* fakereskedő és dr. *Vig Gyula* háztulajdonos, ügyvédet jelölte ki, a debreceni fiókintézet ez évben kilépő, de újlag bejelölt váltóbirálói *Aron Jenő*, *Gaszner Károly*, *Kovács Gyula*, *Szabó Kálmán*.

Jelentést tett az elnök a székház építési és berendezési költségeiről. E szerint a székház építési összes költsége 209,355 korona, ebben a telek értéke átiratással 71,142 korona, a berendezés pe-

dig 17763 koronába került. Jelentette továbbá az elnök, hogy a folyó évben a földmívelési miniszter segélyével ismét 2 szalmafonó tanfolyamot nyitott meg, egyiket Beregszászon, másikat Kun-Szent-Mártonba.

Közlötté tette az elnök, hogy *Zsolnán* az iparfejlesztő-bizottság 1903-ban általános iparkiallítást rendez és végül bemutatta a fegyelmi választmány határozatát a kamara segédtitkára ellen a Magyarország ismeretes közleménye tárgyában.

A *Magyarország*-ban ugyanis a *Györfly-Szterényi* ügyből kifolyólag egy vádaskodó cikk jelent meg *Grünvald* segédtitkár ellen, mely azzal vádolta meg a kamarát, hogy egy államsegélyes ügyben részrehajló, illetve kedvezőtlen jelentést tett a miniszterhez s ez a jelentés ellenkezett a valósággal. A segédtitkár nyomban fegyelmi eljárást kért maga ellen s azt az elnökség elrendelvé, a vádak valótlannak voltak kiderült, úgy hogy a fegyelmi választmány az eszközölt alapos vizsgálat után a segédtitkár ellen megindított fegyelmi elővizsgálatot beszüntette, mert eljárását tökéletesen szabályszerűnek s a kamara kifogásolt jelentését az igazsággal megegyezőnek találta. Ennek folytán a kamara most felhatalmazást adott megtámadott tisztviselőjének, hogy a hivatalos sajtóper megindithassa a közlemény ellen.

A titkári jelentés.

Szávay Gyula titkár jelentése beszámol a kamarai ügymenet minden oldaláról, a mi a múlt ülés óta felmerült, ismerteti az elintézett miniszteri leiratókat, magán megkereséseket, cég- és védjegyiratokat, illetékögyeket s azokat a közérdekű rendelkezéseket, melyeket fontosságuknál fogva a közgyűlés tudomására érdemes hozni.

Az 1903 évi költségvetés.

Ez után a közgyűlés tárgyalta és elfogadta az elnökség által beterjesztett 1903 évi költségvetést.

Ez a szükségletek összegét 59069 korona, a bevételek összegét 59464 koronával irányozza elő s így a számitás 395 korona felesleggel zárul, a költségvetés 12600 koronát irányoz elő szakoktatási és iparfejlesztési célokra.

A közgyűlés, mely este 6 órakor ért véget, a költségvetés elintézése után szakvéleményeket mondott és különféle ügyeket tárgyalt, amiről a befejező tudósítást a Szabadság holnapi számában közöljük.

Agról-ágra.

A l k a l m i a p r ó s á g o k.

A két szobor.

(Felhős éjszaka. Néma csend.)

Csokonai szobra: (Ásit.) Unalmas élet... itt álldogálni évtizedeken keresztül... nappal ugyanazok a józan jogászok, éjjel ugyanazok a részeg jogászok. Ugyanaz a formás kis vonat, mely következetesen és szemtelenül az orrom alá füstöl. ugyanazok az ünnepségek, melyeken Beöthy Irodalomtörténetéből bemagolt szónoklatokkal, képzelt rajongással és képmutató szeretettel dicsőítik nagyságomat... Aoáh! ... oáh!... nagyon unalmas... (leül) elfáradtam...

A Szabadság szobra: Kedves Csokonai!

Csokonai szobra: Na! Mi baj Zsuzsa?

Szabadság szobra: Beszéljessünk egy kicsit. Maga szép fiú ám!

Csokonai szobra: Na, annál esnyább fehéreseléd kend.

Szabadság szobra: Maga egy cseppet sem udvarias. Mondja, milyen hatást gyakoroltam magára a leleplezésen?

Csokonai szobra: Hát biz én először krumpliszáknak, azután meg egy beretvált dragonyosnak néztem. Oda is akartam hajítani az egyik csizmámat, de félttem, hogy megharagszik kőröm titkára.

Szabadság szobra: Fidoné!

Csokonai szobra: Kár, hogy nem élt kend az én időmben. Kendről szebben megírtam volna a Dorottyát. Mondja csak szomszéd-asszony, minek az a dézsa a feje tetején?

Szabadság szobra: Nem dézsa az, sisak. Igaz, hogy egy fene nagy férfi sisak, de mégis csak sisak.

Csokonai szobra: Hát az a cső kukorica minek a kezében?

Szabadság szobra: Nem kukorica ez, fálya.

Csokonai szobra: Azt gondoltam csőkukorica. — Aztán mér áll ugy, mintha Hunyadi keserűvíz szobra volna?

Szabadság szobra: Hát tehetek én arról, hogy olyan kicsinyre szabták a pajzsomat. A lábujjammal csak nem tarthatom.

Csokonai szobra: Baj biz az Zsuzsa! — Hanem úti már az egy órát. Felállok, mert megharagszik a doktor. Holnap kérjen Kálnaitól egy grádhaltert, hátha ki egyenesíti.

Szabadság szobra: Csak az fáj nagyon, hogy még a jogászokat sem tudom elbájosolni. Ha már szép nem vagyok, jó nem vagyok, hát legalább szabadság volnék. Én nem is tudom, miért neveztek el engem a szabadság szobrának. A menykő üssön...

(A toronyóra egyet üt. Ismét néma csend.)

—il.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— nov. 14.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután 4 órakor folytatta a novemberi városi közgyűlés elé kerülő tárgyak előkészítését. A bizottsági ülésen jelen voltak Bészler Károly elnökle alatt Miskolczi Jenő, Szántó Samu dr., Nagy Ferenc, Abraham László, Vargha Károly bizottsági jegyző.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

Szentessy János a műjégszállításra kapott szerződésének 3 évre való meghosszabbítását kéri:

A bizottság szavazattöbbséggel kimondja, hogy a műjégszállítási válatot nyilvános árlejtésen óhajtja bérbé adni. Ugyanakkor a bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a vágóhídi műjéggyárat a kívánalmaknak megfelelőleg kibővíteni kéri.

Pozsony sz. kir. város törvényhatósága a hazai ipar pártolása céljából köriratban kereste fel Debrecen városát. Mint hogy ebben a dologban már többször intézkedett Debrecen városa, a bizottság az átiratot egyszerűen tudomásul venni javasolja.

(A betegsegélyző pénztár kérelme.)

A helybeli kerületi betegsegélyző pénztár a várostól kapott 2000 korona berendezési és 3000 korona kölesonének elengedését kéri.

Szánthó Sámuel dr. tekintettel a

kerületi pénztár nehéz anyagi viszonyaira, javasolja a 2000 korona elengedését, de hogy még 3000 korona költséget is elengedjék, az ellen kifogásai vannak.

Bészler Károly: Csakhogy itt az a baj, hogy a 2000 korona előleg az ipariskolai alapból való, — azt pedig meg hiányosítani nem lehet.

Vargha Károly: Alap nincs az ilyen hiányzó összegek pótlására, ezt csak pótdó utján lehet fedezni.

Abraham László: szintén elengedné a 2000 koronát. Az ipariskola is megkaphatná a 2000 koronáját, ha azt a rokontermesztető Messzena alapból utalják ki. Pótoljuk ebből.

Ronesik Lajos: a maga részéről szintén hozzájárul a főügyész előterjesztéséhez, mely után a bizottság kimondja, hogy a 2000 korona előleget elengedni javasolja, illetve azt a Messzena alapból átutaltatni kéri az ipariskolai építési alaphoz. A 3000 korona kölesont azonban nem engedné el.

(A cselédszerzők megrendszabályozása.)

Bockó Sámuel rendőrfőkapitány be-terjesztette a városi tanácshoz a cselédszerzőkről szóló új szabályrendeletet.

A szabályrendeletbe a bünyügyi osztály felállítására óta történt hatásköri változások igttattak be. Ebben a szabályrendeletben meg van állapítva a cselédszerzők száma is.

A jog- és pénzügyi bizottság a szabályrendeletet elfogadásra ajánlja.

(A főtéri gazdák kérelme.)

A Varga- és Piac-utcai gazdák legeltetési célokra kibérelték a Bika tilalmas legelőt. A két utca gazdái most azt kéri, hogy a tanács által kötelezővé tett biztosíték befizetésétől mentseék föl őket, miután a bérletfizetéseket pontosan teljesítik.

A kérelem felett a tanács nem döntött, erre vonatkozólag ugyanis a tanács illetékes rendelkezésre.

(Az erdőmester napidijai.)

Török Gábor városi erdőmester azt kéri, hogy a részére eddig kiutalt napidijakat a jövőben mint napdíj-átalányt fizessék ki számára.

A bizottság a kérvényt véleményezés végett kiadta a főszámvevőnek.

Ezzel az ülés véget ért.

× **A tisztujítás.** Rövid idő, választ el bennünket. közigazgatási életünk ez évi legnagyobb eseményétől, a tisztujítástól — melynek határideje még nincs pontosan megállapítva, de a mely a december 20—23-ika közti napokra esik. A szervezési szabályrendelet módosítására kiküldött bizottság javaslatát, melyet az egyes bizottsági ülések után, különöbben pedig tegnapi lapunkban ismertettünk, tegnap hiteltesítette a bizottság Puky Gyula főispán elnökle alatt. A javaslatot — mely felöleli az egész szervezetet s különösen a választás alá kerülő állásokra nézve foglal magában fontos megállapodásokat — Csóka Samu a bizottság jegyzője szerkesztette. Ez a terjedelmes javaslat bőven megokolja, hogy a szervezési szabályrendelet módosítása mellett nem lehet a tisztujítást ez évben megtartani s így az idej

tisztujításnak még a régi szervezet alapján kell lefolyni, úgy azonban, hogy egyes, a szervezési szabályzat módosítása alkalmával már előreláthatólag törölni kívánt állásokat ez évben már nem töltenek be se választás, se kinevezés útján. A kiírandó pályázatokat tegnap állította össze Rásó István főispáni titkár s azok már e hét végén megfognak jelenni a helyi lapokban.

× **Megyei közigazgatás.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délután Puky Gyula főispán elnökle alatt ülést tartott, a melyen a múlt hétfőről elmaradt apróbb ügyeket, egyesek felebbezését stb. intézték el.

H I R E K.

Napló.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünneppon d. e. 9—12-ig.

Nov. 16. Este 7 órakor az I. ker. szabadelvű párt vacsorája a Bikában.

Nov. 17. A Csokonai-kör Csokonai-ünnepe a Bikában.

Nov. 19. Este 8 órakor a műpártoló egyesület lakomája az Angolkirálynőben.

Nov. 19. Képkiallítás megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Dec. 20. A Székely Bazár megnyitása.

Csokonai emlékének ünneplése.

— nov. 14.

Csokonai Vitéz Mihály városa a költő születése napján ünnepre készül.

Minden esztendőben hódolat veszi körül emlékezetét annak a magyar szellemű dalosnak, aki irodalomtörténeti jelentőségű műveket alkotott és bágyadt, idegen izlésű korának költészetébe izzó lelkéből tüzes magyar vért árasztott.

Megünnepli november 17-én a költő emlékezetét a Csokonai-kör, ugyanakkor este a színház, előtte való napon pedig a főiskolai ifjuság. A nemes debreceni közönség természetesen mind a három helyen együtt hajtja meg hódolata lobogóját az ünneplőkkel.

A Csokonai-kör noveber 17-én délután 5 órakor a Bika dísztermében tartja ünnepi felolvasó ülést.

Az irodalmi társaság ünnepi műsora ez:

1. Nyitány. Csokonai dallamokból összeállította Rác Károly; előadja: Rác Károly zenekara.

2. Megnyitó beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke.

3. Csokonai emléke. Költemény, írta és felolvassa: K. Tóth Kálmán, a Csokonai-kör választmányi tagja.

4. A tihanyi echóhoz. Férfi karra átírta Mácsay Sándor; előadja a városi dalegylet.

5. Csokonai kritikusi. Értekezés; írta és felolvassa: Kardos Alber, a Csokonai-kör titkára.

6. Csokonai-dalok. Szavalja: Jesszenszky Csáder Irén a városi szünetársulat tagja.

7. Kuruc-nóták, Férfi karra szerzette Székács Gyula; előadja: a városi dalegylet.

A Városi Színház november 17-én este fél nyolckor díszelőadást rendez a költő emlékezetére. Színre kerül Szigligeti színműve: Csokonai szerelme.

Egy nappal korábban, november 16-án vasárnap délután fél 5 órakor a főiskola disztermében a Magyar Irodalmi Önképző Társulat ünnepe. Az ifjuság ünnepének műsora ez:

1. Reményhez. Férfikarra Mácsaytól. Énekl. a Főiskolai Énekkar.
2. Megnyitó beszéd. Tartja: dr. Ferenczy Gyula.
3. Csokonairól. Irta: Milotay István. Szavalja: Kiss Pál.
4. A tihanyi echo. Énekl. a Főiskolai Énekkar.
5. Alkalmi felolvasás. Tartja: Szarka Lajos.
6. Vig szavalat. Előadja: Baróthy István.
7. A csikóbőrös kulacs. Énekl. a Főiskolai Énekkar.

Felekezeti iskolák segítése.

Debreceni iskolák segítség nélkül.

— nov. 14.

Debrecen város közgyűlésén sok vitára adott alkalmat az egyes felekezeti iskolák segítségének ügye.

Végre is a méltányosság szempontjából, — miután a város a debreceni ev. ref. iskolák céljaira több mint 140 ezer koronát szavazott meg, a róm. kath. és ágost. ev. hitvallású egyházaknak is közel 100 ezer koronát szavazott meg tanintézetek felállítására, iskolai építkezésekre.

A határozatokat fel is terjesztették a miniszterhez, de a róm. kath. és ágost. ev. hitvallású egyházaknak megszavazott segítséget Roncsik Lajos főszámvevő hivatalból megfélebbezte azzal, hogy az adott segítség nem áll arányban az utóbb említett egyházak hívőinek számával.

Most azután a belügyminiszter Roncsik Lajos felebbezésének helyt adott és nem hagyta jóvá a 100 ezer koronás segítséget, — de nem hagyta jóvá az ev. ref. egyház iskoláinak céljaira megszavazott 140 ezer koronányi segítséget sem, hanem utasította a várost, hogy a különböző felekezetek lélekszámárányát alapítsa meg s a jövőben ezek alapján adjon segítséget úgy az egyik, mint a másik egyház iskoláinak.

Szüreti ünnep.

A debreceni szőlő- és bortermelők szövete.

nov. 14.

Háromszáz hold homoki szőlő egy tagban, valóságos minta szőlőtelep a debreceni szőlő- és bortermelők szövetezetének nagyszabású szőlőgazdasága, melyet Biró Géza országos jelentőségű szakértelemmel vezet s melyen tegnap volt az öt hét óta tartó szüret záró ünnepe.

Öt hét óta napról-napra négyszázötven ember szüretelt odakint a dombos-völgyes birtokon. Egész kis munkásközösség, mely a sárándi, derecskei és pályi lakosságból verődött össze. Még saját zenekaruk is van ezeknek a szőlőmunkásoknak.

Öt héten át alkonyatig folyt a szüret: este aztán a munkás zenészek a két óriási borsajtó fölé épített emelvényre letelepedtek és kilenc óráig minden este száz pár kerekedett tánera.

A telep, melyről az itt járt angol gazdák a most megjelent könyvükben az elismerés magasztoló hangján emlékeztek meg, valósággal elsőrendű látványosság Debrecennek. Az új kor fejlett gazdasági viszonyainak magas szintjén álló szőlőmivelés és bortermelés teljes kulturája varázsol itt elő a megkötött homokból zamatos csemegét, finom, illatos, jó bort.

A tegnap szüreti ünnepen előkelő társaságot látott vendégül a szövetezet. Az igazgatóságot méltán érte a dicséret mindazok részéről, a kik a vidám mulatság tarka képei közt is megfigyelték a vállalat gazdálkodásának kiváló gazdasági jelentőségét.

* **A főispán uton.** Puky Gyula főispán ma délután Nagyváradra, onnan pedig Budapestre utazik s Debrecenbe csak a jövő hét közepén tér vissza.

* **Debrecen város legtöbb adót fizetői.** Debrecen város legtöbb adót fizetőinek névsorát az adólajstromok alapján már összeállították az adóhivatalban. Debrecen város igazoló választmánya tegnap délután tartott ülésében Kola János dr. elnöklésével felülbirálta ezt az ideiglenes névjegyzéket s a szükséges, törvényszerű pótlások eszközzésével összeállította a névjegyzék egy részét. Az igazoló választmány ma folytatja ülését.

* **Közgyűlési terem nélkül.** Mától kezdve számüzve vannak a városi közgyűlési teremből mindennemű bizottságok, egyletek és társulatok. Legalább is újévig ott közgyűlést, értekezletet nem fognak tartani, miután tegnap alaposan kitisztítva és kiesinosítva a termet, teljesen elkészítették a képkiallítás számára. A nagyterem helyett mától kezdve a kis tanácsteremben lesznek az ülések, míg Debrecen város bizonyára sokáig emlékezetes, novemberi közgyűlését a vármegye-háza nagy termében tartják meg.

* **Helységnevek Debrecen külsőségein.** Az országos községi törzskönyvi bizottság számára a városok külsőségéről most helység-jegyzéket állítanak össze, melynek adatai a legutóbbi népszámlálás alapján állítandók össze. A miniszter Debrecen külsőségeiről is bekívánta az adatokat, a különböző tanyák, ipartestületek és szőlők pontos neveivel. Erre a munkára a város egy bizottságot küldött ki, melynek Komlóssy Arthur elnökle alatt tagjai lettek: Oláh Károly, Király Gyula, Berényi Gábor és Zolthay Lajos, aki a helységnevek megállapítására levéltári kutatásokat is végzett.

* **A legújabb koldulás.** Budapesten a képviselőház környékén új fajta koldulás jött divatba. Új az épület, megváltozott a környék, alakot változtatott a pumpolás is. A régi Ház környékén 1—2 krajcáros vámot szedtek a járókelőktől, a Házba sietőktől. Minden utcában, amely a képviselőház felé vezetett, álldogált egy-két béna koldus, aki stentori hangon kívánt a nagyságos uraknak jó reggelt, vagy jó étvágyat s önérzetesen nyújtotta tenyerét 1—2 krajcár alamizsnáért. Az új országház körül nincsenek e fajta koldusok. Ép-kéz-láb öreg emberek, asszonyok járnak-kelnek, nem éppen fogyatékos öltözetben — keservesen zokogva.

— Jaj nekem, jaj!
— Mi baj néném asszony, vagy bácsi — szólítja meg a siránkozót, a ki még a környéken járatlan.

— Hát tud az ur magyarul — felel kérdezve a jajgató embertárs fokozódó fuldoklás közepette. Nagyságos ur, az Isten is megáldja, segítsen meg, a vásárcsarnokban kilopták a zsebemből a pénzem s nem tudok haza utazni. Csak egy korona hiányzik még.

A kis párbeszéd éppen elegendő arra, hogy egész csoportosulás támadjon és a siránkozó öreg asszony vagy öreg ember néhány perc alatt könnyen összeszed két-három koronát is. Fölvidulva áll odébb, hogy néhány óra múlva ismét megjelenjen a szintéren és újból elsi-rassa soha el nem lopott pénztárcáját.

* **Adózók figyelmébe.** Debrecen város adóügyi osztálya figyelmezteti az adózó közönséget, hogy a városi adóügyi osztálynál terhükön nyilvántartott állami adó, orsz. betegápolási pótdadó, községi pótdadó, utadó, fegyveradó, hadmentességi díj, ebadó, Nyír viz lecsapolási díj, mezőgazdasági munkás- és eselédsegítő hozzájárulási díj, ev. ref. egyházi adó, izr. iskolaadó, tanítói nyugdíj-illeték, városi átírási-illeték, legelőadó, helybeli és idegen-illeték, iparkamarai-illeték, tőzsdebér, italmérési-illeték, idegen adó hátralékait október 1-én esedékessé vált, sőt a melyek után november 15-től késedelmi kamatot is számítanak — még folyó évi november hónapban befizetni saját érdekében el ne mulasztassák, mert a hátralékosok ellen, fentlevő összes hátralékaik összegéig a hivatkozott törvény keretén belül legszigorubb III. fokú végrehajtást — illetve árverést — fognak alkalmazni.

* **Halálozások.** Tegnap napon a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Mezey András ev. ref. 32 éves, Gombos Imre ev. ref. 44 éves, Rádai Róza ev. ref. 2 éves, Bulygó Péter ev. ref. 61 éves, Szilágyi Bálint ev. ref. 55 éves, Molnár Mihály ev. ref. 67 éves.

* **Újabb árlejtés a városházán.** A városi szegényházi ápoltak ruha és ágynemű felszerelésére hirdett pályázatnak nem volt meg a kellő eredménye, — ennek tolytán újabb pályázatot hirdet a szegényház felügyelő tanácsnoka. Az újabb ajánlatok november hó 19-én délután öt óráig adandók be a város katonai ügyosztályánál, hol a minták is megtekinthetők. Bántpénz az ajánlat 5 százaléka. Az ajánlatokat november hó 20-án délelőtt 10 órakor bontják fel nyilvánosan, ugyanekkor határoznak is a vállalat kiadása tárgyában.

* **Zsebnaptárak 1903-ra.** Csáthy Ferenc kiadásában megjelentek 1903-ra a Debrecenbe annyira kedvelt s évek óta elterjedt Csáthy-féle zsebnaptárak. Csinos jószágok. A legdiszesebb különleges kiadás ára 80 fillér, a diszes kiadású tárcanaptáré 50 fillér, az egyszerű olcsó kiadás ára pedig 20 fillér. Van aztán 10 filléres lapnaptár is. Bizonyára most is olyan kellendők lesznek, mint eddig.

* **Játékból — tűzveszedelem.** Papp Mihály kabai lakosnak 6 éves Kálmán fia és négy éves Róza leánykája az udvaron levő szalmakazal tövében főzösdit játszottak. A fiúnak az az ötlete támadt, hogy tüzet rakjon a játék fazekak alá. A tűz hatalmasabban sikerült, mintsem a gyermekek gondolták. A 100 korona értékű kazal kigyulladt s porrá égett. A

kár nem térül meg, mert a kazal nem volt biztosítva.

* **Utcai szerencsétlenség áldozata.** Bulygó Péter, Kontsek Géza helybeli kereskedő kocsisa a vágóhidról jött kocsin a városba. Utközben azonban a lovak megbokrosodtak s Bulygó Péter a vágató kocsiról a szekér alá esett. — Oly súlyos sérüléseket szenvedett a szegény öreg ember, hogy ugy kellett a szerencsétlenség színhelyéről elszállítani a sebeit Balkányi Ede dr. tb. főorvos kötözte be. De a sérülések, dacára a gyors orvosi segélynek oly súlyosak voltak, hogy a szegény ember tegnap este belehalt sebeibe.

* **Az eszéki csodákrek.** Fővárosi tudósítónk olyan dologról ad távirati tudósítást, amit kánikula idejében talán el se binne az újságolvasó közönség. Híradása szerint Kukojevce szerémségi faluban Pravda Teréz parasztasszony ikreket szült, a kik nyaktól köldökig össze voltak nőve. A jól kifejlődött ikrek születésük után néhány órával meghaltak. A falu lakossága tömegesen járt csodájára az ikreknek.

* **Felolvasás Lombroso elméletéről.** A debreceni Jogász- és Tisztviselőkör november hó 15-én, szombaton délután 6 órakor saját helyiségében felolvasó ülést tart, mely alkalommal dr. Tóth László ügyvéd fogja felolvasni Lombroso elmélete című értekezését. A felolvasást este 8 órakor a kör helyiségében barátságos vacsora követi.

* **Acetilén gáz előállítás.** A belügyminiszter az acetilén gáz előállítása és világitása tárgyában kiadott rendeletét most azzal tölti meg, hogy a ki ilyen gázfejlesztő készüléket magán fogyasztásra kíván felállítani, a rendőrfőkapitányságnál köteles ebbeli szándékát írásban bejelenteni. A bejelentéshez csatolandó a készüléknek, a helyiségnek és a berendezés módjának pontos rajza és leírása.

* **A betörő banda az ügyészségnél.** Annak a betörő bandának a tagjait, a kik az utóbbi két hónap alatt legalább is 7-8 betörést követtek el Debrecenben, erősen veszélyeztetve a debreceni közbiztonsági állapotokat, Király Ferenc és társait Végh Gyula rendőrfőkapitány-helyettes tegnap kísértette át erős fedezet alatt a debreceni kir. ügyészség fogházába.

* **Répa lopás.** Vilmos Károly debreceni lakos földjéről ismeretlen tettesek 60 korona értékű répát elloptak. Bejelentette az esetet a csendőrségnél, mely ki is nyomozta a tetteseket. Faragó Péter és Tokai László tanyai lakosok személyében, kiknél az ellopott 50 mm. répát meg is találták. Kihallgatásuk alkalmával tettüket beismerték. Feljelentették őket a rendőrségen.

* **Megszűnt Tépén a sertésvész.** Tépe község, — mely az ott uralkodott sertésvész miatt zár alá vétetett, — miután a járvány megszűnt, a tegnapi napon a zár alól feloldatott.

* **Meglepő szép ruhaszövet,** selyem bársony és mosóvelez újdonságok kaphatók: **Boros testvérek** női divat áruházában. Debrecen, Kossuth utca 6. sz. alatt.

* **A szerencse olyan mint a lidérc.** Az emberek gyaroltsága abban tűnik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fény világít, addig kell kaparni utána.

A legutóbbi sorsjátékban a legna-

gyobb nyereség, a 600,000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott sorsjegyek beosztása sorsjegyre eset és így ezen legszerencsésebb főarúsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova szerencse egyszer betetette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni. Kisérelje meg tehát mindenki szerencsését és rendeljen osztalesorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereséggel szaporított XI. sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg.

A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Uj kollégiumi tanárok beiktatása. A debreceni ev. ref. kollégium legújabbban választott tanárainak november hónap 15-én délelőtt 9 órakor lesz a főiskola dísztermében ünnepes beiktatása. A beiktatási ünnep sorrendje:

1. *Hazánk,* Töröktől. Előadja a főiskolai énekkar.

2. Dr. Jászi Viktor jogakadémiai, dr. Szeremley Béla főgimnáziumi és Barcsa János tanítóképzői tanárok székfoglaló értekezése.

3. Kiss Áron püspök beiktató beszéde.

4. Az új tanárok üdvözlése az akadémiai, főgimnáziumi és tanítóképzői igazgatók által.

5. *Szózat,* Egressytől. Előadja a főiskolai énekkar.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 14. Péntek: *Fromont és Risler,* színmű.

Nov. 15. Szombat: *Csokon szerzett vőlegény* énekes bohózat.

Nov. 16. Vasárnap d. u. *Flórka szerelme* népszínmű, este (először): *Több mint királynő* színmű.

Nov. 17. Hétfő: *Csokonai szerelme,* színmű. Diszeloadás.

— **(A denevér.)** Strauss daljátékát a dalszínházak is felvették immár műsorukba. Ez a *Denevér* zenéje előtt való meghódolást jelenti. Olyan szép is ez a zene, hogy soha el nem fakul. Ha azoknak izlése szerint írnék bírálatot a *Denevér* tegnapi előadásáról, a kik azt szeretnék, hogy az újság véleménye a tömegek tetszésének üres visszhangja legyen: a karszemélyzet két tagjának tréfás táncát kellene magasztalnom, mert tegnap erre hangzott fel az egyetlen zajosabb taps. Máskülönb felvonások után halálos csend következett. Az előadás nem volt művészi és nem is volt mulattató. Játékukért s részben énekükért említésre méltók: Aldor Juliska, Karacs, Mezei, Márton Miklós és Krémer. Aldor Juliska a második felvonásban betett magyar dalát megismételte.

— **(Debrecen dicsérete.)** Állandó szokása némely felületes tollforgatóknak, hogy hol itt, hol ott minden alap nélkül és oktalanul lesajnálják Debrecen városát, mint amely a közművelődési munkában vezető szerepre azért nem alkalmas, mert maradi szellemű, ósdi hagyomá-

nyokhoz ragaszkodó és műveltsége erősen subaillatu. Épen mai számunk vezércikke foglalkozik ismét egy eféle támadással. Kapóra jön tehát fényes cáfolatul az a tény, hogy Katona József, a legnagyobb magyar színműíró emlékeztét november 11-én csak három vidéki színház ünnepelte meg: *Arad, Kolozsvár és Debrecen*; és e három közül *Arad és Kolozsvár színháza kongott az ürességtől,* ellenben a *debreceni színházban zsufolt ház* hódolt a nagy költő szellemének.

Ime az *aradi* sajtó ezt írja:

* **Bánk-bán.** Üres ház előtt ment a legtökéletesebb magyar tragédia. Bánk-bán, Melinda, Peturbán, Gertrudis, Biberach és Tiborc nem érdeklik a mi közönségünket, mely közönségnek két év alatt teljesen elvették a kedvét a tragédiáktól s inkább megy el egy silány bohózatba, mint a legtökéletesebb tragédiába.

A *kolozsvári* sajtó jelentése meg ez:

Tegnap Katona József emlékeztére előadott Bánk-bán alatt *kongott a színház az ürességtől.* Pedig egyetlen magyar tragédia, melyre büszke lehet irodalmunk, s a melyben együtt megtaláljuk a nemzet keservét, büszkeségét, törekvését, hűségét, vitézségét és haragját.

Hanem azért Bánk-bán előadása alatt *kongott a színház, mintha az irodalmi műzülés sirboltjában lettünk volna.*

No nem baj! Jön már Fedák Sári. Felemelték a helyárakat is s megkezdődött a dulakodás a színházi jegyek miatt. A színház minden zuga meg fog telni s nem lesz hely a karzatán se. Hadd tanítson hazaszeretetre, honfi érzelemre és műzülésre és operett- és a trikóművészet!

Azt hiszem bátran állithatom azt, hogy ez a két híradás — *Debrecen dicsérete.* Debrecenben nem kongott a színház az ürességtől Katona József születése napján: a debreceni közönség ősi nemes hagyományaihoz való hű ragaszkodással hódolt, még pedig roskadásig zsufolt ház előtt hódolt a legnagyobb magyar színműíró szelemének! Két Shakspere-esténken is zsufolt ház volt. Adja isten, hogy ily értelemben Debrecen város közönsége soha el ne térjen hagyományától!

TAVIRATOK.

Beteg a király.

Budapest, nov. 13. (Saját tudósítónk távirata.) Bécsből telefonálják, hogy Ő felségét, a királyt rheumatikus fájdalmak gyöttrik. A bajt meghülésből kapta, a mikor schönbruni kastélyába nyitott kocsin hajtattott ki a napokban. Bár a király állapota nem veszedelmes, Ő felsége orvosai tanácsára nem hagyja el schönbruni lakosztályát s a kihallgatásokat is beszűntette az udvarmesteri hivatal. A betege-

Rosenthal malomban megnyílt az **OLAJMALOM.**

Készíti tökmagból, napraforgó repce és kenderből a **legjobb olajat.**

Az őrlő malomban sima, szitált és pille őrleést, tengeri és árpa darálást a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve.

Olajmagvakat a legnagyobb napi áron vásárlók. Tisztelettel
Rosenthal Daniel.

Kis nemzeti zászló jelzi!

A színházzal szemben, 19. szám alatt látható reggel 8 órától egész este 10 óráig.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a világ és a XX. század legmeglepőbb találmányával megérkeztem!

Az egész világ bámulattal fogja a remek alkotást megtekinteni s minden művelt állam polgára kalapot fog emelni a magyar technika e nagy vívmánya előtt.

Rólunk, magyarokról mindenki azt állítja, hogy semmi fontosabb találmányt sem tudunk felmutatni. Ezen állítást alaposan megzafolja ezen csodatalmány, mely nem más, mint egy Magyar- és Németországban szabadalmazott és Európa több államában és Amerikán szabadalomra bejelentett

csoda-íróasztal

mely azért oly csodálatos, mert mind a mellett, hogy egy rendes íróasztalnál nem nagyobb t. i. 148 cm. hosszú, 80 cm. magas, 88 cm. széles, mégis **egy egész lakásberendezést tartalmaz** és pedig: egy teljesen felszerelt ágy, egy teljesen felszerelt mosdószekrény zuhanynyal, egy teljesen felszerelt éjjeli szekrény, egy éléskamra, egy teljesen felszerelt tábori konyha 12 személy részére, egy étkezőasztal 7 személy részére, egy kis asztal 3 gyermek részére, egy másoló prés, egy betörés ellen biztosított pénzszekrény villanycsengővel, bárhova alkalmazható, egy kis íróasztal, mely tetszés szerint állítható, rajzolóknak, festőknek igen alkalmas, egy szekrény két fiókkal, okmányoknak, azonkívül egy szipó-lóhuzó és lehuzó.

Megemlítendő, hogy ezen tárgyak **egy kulccsal egyszerre bezárhatók.**

Ne mulassza el senki ezen ritka alkalmat, mely nem mindig kínálkozik s tekintse meg mindenki e világra szóló csodatalmányt, melyet feltalálója magyar fából, magyar kézzel, magyar földön, magyar stílusban készített.

A belepti-díj: 20 fillér. **Katonák és 10 éven aluli gyermekeknek 10 fillér.** A ki a esekély belepti-díjat egy ritka látványosság megtekintéséért nem sajnálja, az nemcsak magának szerez ez által élvezetet, hanem néhány fillérjével egy lépéssel előre segíti vinni a magyar tudomány fejlődését. Melyik magyar ember ne tenné meg, mikor csak néhány fillérről van szó? — A n. é. közönség becses pártfogását kéri

a feltaláló.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14.459,000 kor., azaz Tizennégy millió 459.000 kor

SZERENCSENAPTÁR.

	Janár	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
S	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
P	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
K	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Sz	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5
Cs	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
P	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Sz	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Sz	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
Cs	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
P	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Sz	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
Cs	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
P	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
Sz	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Cs	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
P	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
Sz	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Cs	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
P	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sz	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Cs	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4
P	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sz	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Cs	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9
P	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Sz	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2
Cs	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
P	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Sz	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
Cs	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
P	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Sz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Cs	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
P	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5
Sz	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Cs	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
P	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sz	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Cs	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
P	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sz	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Cs	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
P	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sz	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
Cs	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
P	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Sz	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
Cs	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
P	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Sz	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Cs	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
P	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4
Sz	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Cs	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
P	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sz	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Cs	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2
P	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sz	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Cs	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
P	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Sz	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Cs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
P	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Sz	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5
Cs	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
P	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Sz	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cs	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
P	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
Sz	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Cs	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
P	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
Sz	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Cs	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
P	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sz	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Cs	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
P	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Sz	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Cs	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
P	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Sz	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4
Cs	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
P	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Sz	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cs	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
P	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2
Sz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Cs	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
P	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
Sz	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Cs	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
P	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Sz	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Cs	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5
P	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Sz	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Cs	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
P	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Sz	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
Cs	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
P	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Sz	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
Cs	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
P	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
Sz	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Cs	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
P	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
Sz	7	8	9	10								